

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МОДЕРНОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. декана ФІМВ
/доц. Віталій АНДРЕЙКО/
«01» липня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОБЛЕМА ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНІЙ ЄВРОПІ
НОВІТНЬОГО ЧАСУ**

Рівень вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма
Статус дисципліни
Мова навчання

другий (магістерський)
03 Гуманітарні науки
032 Історія та археологія
Історія
вибіркова
українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Проблема державотворення в ЦСЄ новітнього часу» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 Історія та археологія, освітньої програми «Історія».

Розробник: Ігор ШНІЦЕР, доцент, к.і.н., завідувач КМІУЗК

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри модерної історії України та зарубіжних країн протокол № 11 від « 10 » червня 2022 р.
Завідувач кафедри доц. Ігор ШНІЦЕР

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин протокол № 8 від « 22 » червня 2022 р.
Голова науково-методичної комісії доц. Світлана МИШКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	I-й р.н.	I-й р.н.
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання:	2-й	2-й
	Лекції:	
аудиторних – 4	24	10
самостійної роботи студента – 6	Практичні (семінарські)	
	18	4
Вид підсумкового контролю: семестровий	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: залік в усній формі за екзаменаційними білетами	Самостійна робота:	
	78	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Проблема державотворення в ЦСЄ новітнього часу» є всебічне та ґрунтовне вивчення державотворчих процесів в Центральній-Східній Європі в новітній час.

Навчальна дисципліна «Проблема державотворення в ЦСЄ новітнього часу» зорієнтована на розуміння здобувачами головних тенденцій державотворчих процесів в ЦСЄ, особливостей розбудови гілок влади, процесів формування партійно-політичної системи, участі народу у державотворчих процесах. Курс передбачає всебічне та ґрунтовне висвітлення завершення багатовікового та складного процесу утвердження Польщі, Чехії, Словаччини та Угорщини як суверенних, незалежних, демократичних та правових держав, в основі якого лежить сукупність тісно взаємопов'язаних зовнішніх та внутрішніх національних, територіальних, політичних, правових, соціальних, економічних та культурних факторів.

Навчальна дисципліна «Проблема державотворення в ЦСЄ новітнього часу» враховує історичний контекст проблеми державотворення в ЦСЄ, багатовікові складні процеси зародження та розвитку польської, чеської, словацької та угорської державності, результатами яких стали проголошення незалежності Польщі, Чехії, Словаччини, Угорщини та їх утвердження як суверенних і незалежних держав, визнаних міжнародною спільнотою.

Відповідно до **освітньої програми «Історія»**, вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

- 1) загальні компетентності:
 - ЗК – 03 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
 - ЗК – 05 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
 - ЗК – 06 Здатність працювати у міжнародному контексті.

- ЗК – 07 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
 ЗК – 08 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
 ЗК – 09 Здатність приймати обґрунтовані рішення.
 ЗК – 10 Здатність діяти соціально відповідально та з усвідомленням громадянської позиції.
 ЗК – 11 Здатність до комунікації та співпраці у складі колективу.
 ЗК – 12 Здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

2) фахові компетентності:

ФК – 01 Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.

ФК – 02 Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.

ФК – 03 Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.

ФК – 05 Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проекти.

ФК – 08 Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.

ФК – 09 Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології.

ФК – 10 Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Проблема державотворення в ЦСЄ новітнього часу» є опанування таких освітніх компонентів (ОК) освітньої програми (ОП) «Історія»:

ОК 03. Сучасна українська історіографія.

ОК 07. Актуальні проблеми нової та новітньої історії.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Проблема державотворення в Центрально-Східній Європі новітнього часу», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПР):

Програмні результати навчання	Шифр ПР
Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.	ПР 01
Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.	ПР 02
Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних технологій.	ПР 04
Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати	ПР 05

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота											Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5							50	100
10	10	10	10	10								

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	30	4	30
Реферат	1	10	1	10
Есе	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю.

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який: - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; - вмiє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку «добре» (82-89 балів, В) заслуговує здобувач, який: - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який: - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вмiє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) заслуговує здобувач, який: 8 - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (0-35 балів, F) – виставляється здобувачу, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Теоретичні концепції державотворення.

Основні теорії походження держави: теологічна, патріархальна, договірна, географічного детермінізму, насильства, органічна, класова (економічна), олігархічна. Військовий, аристократичний і плутократичний шляхи походження держави. Закономірності становлення держави. Протодержава (чифдом). Західний та східний шляхи державотворення. Похідне виникнення держави: основні форми.

Поняття та ознаки держави. Атрибути держави: народ, територія, державна влада. Сучасна та досучасна держава. Народовладдя як ознака сучасної держави. Сильна та слабка держава. Сутність держави: плюралізм підходів. Ціннісна характеристика держави. Держава та державність. Основні критерії типології держав. Історичні типи держав: формаційний, цивілізаційний і технократичний підходи. Функції та форми держави.

Тема 2. Загальна характеристика державотворення в ЦСЄ у новітній час.

Вплив внутрішніх та зовнішніх факторів на процеси державотворення в ЦСЄ. Докомуністичний, комуністичний та посткомуністичний стан народів ЦСЄ. Спроби побудови демократичних держав в ЦСЄ між двома світовими війнами та причини їх провалу. Специфіка державотворення в роки Другої світової війни. СРСР та країни Центральної та Східної Європи: причини, початок та хід трансформацій. Революції 1989-1990 рр. Демократизація політичних режимів ЦСЄ. Хвилі демократизації. ЦСЄ у контексті євроінтеграції та євроскептицизму.

Тема 3. Основні етапи становлення польської державності у новітній час.

Відродження незалежності Польщі. Виникнення регіональних центрів влади восени 1918 р. Польське питання на Паризькій мирній конференції 1919 р. Боротьба за кордони та їх міжнародно-правове визнання. Формування основ парламентаризму. Мала конституція 1919 р. Березнева конституція 1921 р. Криза парламентської системи зразка 1921 р. Державний переворот Ю. Пілсудського в травні 1926 р. Встановлення та еволюція авторитарного режиму "санації".

Напад Німеччини на Польщу та початок Другої світової війни. Створення генерал-губернаторства та специфіка німецького окупаційного режиму на польських землях. Специфіка режиму „народної демократії” в Польщі та головні причини його занепаду. Становлення радянської моделі політичної системи та специфіка побудови „фундаменту соціалізму” в Польщі. Репресії. Конституція Польської Народної Республіки (ПНР) 1952 р. Влада і суспільство в кризові моменти. Перемога «Оксамитової революції» 1989 р. та початок демократизації польської держави. Трансформаційні процеси в польській державі на рубежі ХХ – ХХІ ст.

Тема 4. Польська державність: основні ознаки, символи та атрибути.

Ознаки Польської державності: боротьба нації за незалежність, державний суверенітет, територіальна цілісність, органи публічної влади, правові норми. Президенти Польщі. Конституційно-правові ознаки Польщі: територіальна цілісність, єдиний конституційний простір, громадянство, єдина грошово-кредитна система, національні збройні сили, міжнародна правосуб'єктність, офіційний статус мови, державні символи. Атрибути держави як ідентифікаційні національні символи: територія, визначені кордони, власна назва, мова як маркер національної самоідентифікації, національна культура, видатні історичні події та постаті.

Тема 5. Основні етапи становлення чеської державності у новітній час.

Утворення Чехословацької республіки. Тимчасова конституція 1918 р. Формування державних кордонів. Теорія „чехословакізму”. Президент Т.Г. Масарик. Центристський курс празької влади. Конституційний устрій республіки. Система адміністративного керування. Формування багатопартійної політичної системи ЧСР. Президентські вибори 1935 р. Е. Бенеш. Мюнхенський диктат великих держав та його наслідки. Друга республіка.

Окупація Чехії німецькими військами у березні 1939 р. Утворення протекторату Богемії та Моравії. Процес формування чеського Руху Опору. Діяльність емігрантського уряду в Лондоні та КПЧ. Відродження Чехословаччини. Утворення та діяльність Національного фронту чехів і словаків. Лютневий державний переворот 1948 р. Узурпація влади компартією та початок «соціалістичного будівництва». Конституція ЧССР 1960 р. «Празька весна» 1968 р. Перетворення ЧССР у федеративну державу чехів і словаків. «Політика нормалізації». Г. Гусак та курс на "реальний соціалізм". «Псевдоперебудова» кінця 1980-х рр. (М. Якеш). «Нижня революція» 1989 р. Політичний плюралізм та формування коаліційної системи влади. Зміна характеру федерації. «Оксамитове розлучення» чехів і словаків 1992 р. Розпад ЧСФР та утворення незалежної Чеської Республіки. Трансформаційні процеси в чеській державі на рубежі ХХ – ХХІ ст.

Модуль 2.

Тема 6. Чеська державність: основні ознаки, символи та атрибути.

Основні ознаки Чеської державності. Державний суверенітет. Територіальна цілісність. Органи публічної влади. Президенти Чеської Республіки. Конституційно-правові ознаки Чехії: територіальна цілісність, єдиний конституційний простір, громадянство, єдина грошово-кредитна система, національні збройні сили, міжнародна правосуб'єктність, офіційний статус мови, державні символи.

Чеські атрибути держави як ідентифікаційні національні символи: територія, визначені кордони, власна назва, мова як маркер національної самоідентифікації, національна культура, видатні історичні події та постаті.

Тема 7. Специфіка та етапи становлення словацької державності.

Входження словацького народу до складу Чехословацької республіки в 1918 р. Мартинська декларація Словацької національної ради. Проблема співіснування чехів і словаків у рамках єдиної держави. Теорія чехословакізму. Словацький автономістський рух 1919 – 1938 рр. А.Глінка. Проголошення автономії Словаччини 6 жовтня 1938 р. Формування першого словацького уряду на чолі з Й. Тісо та його діяльність.

Проголошення незалежної Словацької республіки 14 березня 1939 р. Державно-політичний устрій. Проблеми міжнародного визнання Словацької держави. Словацьке національне повстання 1944 р. Падіння Словацької держави та входження словацьких земель до відродженої Чехословацької республіки. Кошицька програма 1945 р. Формування нових словацьких органів влади. Національний фронт чехів і словаків. Словацька криза 1947 р. Узурпація влади компартією та початок «соціалістичного будівництва».

Словаччина і «Празька весна» 1968 р. Перетворення ЧССР у федеративну державу чехів і словаків. «Політика нормалізації». Г. Гусак та курс на "реальний соціалізм". «Псевдоперебудова» кінця 1980-х рр. (М. Якеш).

Словаччина під час «ніжної революції» 1989 р. "Громадськість проти насильства". Кінець "режиму нормалізації". Політичний плюралізм та формування коаліційної системи влади. Зміна характеру федерації. «Оksamитове розлучення» чехів і словаків 1992 р. Розпад ЧСФР та утворення незалежної Словацької Республіки. Трансформаційні процеси в Словаччині на рубежі ХХ – ХХІ ст.

Тема 8. Словацька державність: основні ознаки, символи та атрибути.

Конституція 1992 р. та основні ознаки Словацької державності. Органи публічної влади. Президенти Словацької Республіки. Конституційно-правові ознаки Словаччини: територіальна цілісність, єдиний конституційний простір, громадянство, національні збройні сили, міжнародна правосуб'єктність, офіційний статус мови, державні символи.

Словацькі атрибути держави як ідентифікаційні національні символи: територія, визначені кордони, власна назва, мова як маркер національної самоідентифікації, національна культура, видатні історичні події та постаті.

Тема 9. Основні етапи становлення угорської державності у новітній час.

Демократична революція 1918 р. Повалення династії Габсбургів та проголошення республіки. Угорська Радянська республіка. Встановлення і утвердження авторитарного режиму Міклоша Горті. Особливості режиму регенства. Угорське королівство у роки Другої світової війни.

Період "народної демократії" (1944-1947 рр.). Особливості соціалістичного будівництва наприкінці 1940-х – 1953 рр. Спроби соціалістичного оновлення та демократизації суспільного життя (1953-1955 рр.). Поглиблення кризи та крах ракошизму (березень 1955 – жовтень 1956 рр.). Угорська революція 1956 р. та її наслідки.

Епоха «реального соціалізму» Я.Кадара. Угорські реформи 1960 – 1970-х років. Зміни у суспільно-політичному житті. Наростання кризових явищ в суспільно-політичному житті. Революція 1989 – 1990-х років. Угорський демократичний форум. Переговори за «круглим

столом» та їх результати. Конституція 1989 р. Початок процесу демократизації угорського суспільства. Трансформаційні процеси в Угорщині на рубежі ХХ – ХХІ ст.

Тема 10. Угорська державність: основні ознаки, символи та атрибути.

Основні ознаки Угорської державності. Органи публічної влади. Конституційно-правові ознаки Угорщини: територіальна цілісність, єдиний конституційний простір, громадянство, національні збройні сили, міжнародна правосуб'єктність, офіційний статус мови, державні символи.

Угорські атрибути держави як ідентифікаційні національні символи: територія, визначені кордони, власна назва, мова як маркер національної самоідентифікації, національна культура, видатні історичні події та постаті.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання: денна				
	Усього	у тому числі			
лекції		Практичні (семінарські)	лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота
2-й семестр					
Модуль 1					
Тема 1. Теоретичні концепції державотворення.	12	2	2		8
Тема 2. Загальна характеристика державотворення в ЦСЄ у новітній час.	10	2			8
Тема 3. Основні етапи становлення польської державності у новітній час.	14	2	4		8
Тема 4. Польська державність: основні ознаки, символи та атрибути.	10	2			8
Тема 5. Основні етапи становлення чеської державності у новітній час.	14	2	4		8
Модульна контрольна робота	2	2			
Разом за модуль	62	12	10		40
Модуль 2					
Тема 6. Чеська державність: основні ознаки, символи та атрибути.	10	2			8
Тема 7. Специфіка та етапи становлення словацької державності.	14	2	4		8
Тема 8. Словацька державність: основні ознаки, символи та атрибути.	10	2			8
Тема 9. Основні етапи становлення угорської державності у новітній час.	14	2	4		8
Тема 10. Угорська державність: основні ознаки, символи та атрибути.	8	2			6
Модульна контрольна робота	2	2			
Разом за модуль	58	12	8		38
Разом	120	24	18		78

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		Практичні (семінарські)	лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота	
2-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Теоретичні концепції державотворення.	11	1				10
Тема 2. Загальна характеристика державотворення в ЦСЄ у новітній час.	11	1				10
Тема 3. Основні етапи становлення польської державності у новітній час.	13	1	2			10
Тема 4. Польська державність: основні ознаки, символи та атрибути.	12	1				11
Тема 5. Основні етапи становлення чеської державності у новітній час.	13	1				12
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	60	5	2			53
Модуль 2						
Тема 6. Чеська державність: основні ознаки, символи та атрибути.	11	1				10
Тема 7. Специфіка та етапи становлення словацької державності.	11	1				10
Тема 8. Словацька державність: основні ознаки, символи та атрибути.	11	1				10
Тема 9. Основні етапи становлення угорської державності у новітній час.	14	1	2			11
Тема 10. Угорська державність: основні ознаки, символи та атрибути.	13	1				12
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	60	5	2			53
Разом	120	10	4			106

6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Теоретичні концепції державотворення.	2	
2.	Основні етапи становлення польської державності у новітній час.	4	2
3.	Основні етапи становлення чеської державності у новітній час.	4	
4.	Основні етапи становлення словацької державності у новітній час.	4	
5.	Основні етапи становлення угорської державності у новітній час.	4	2
	Разом	18	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	заочна
1	Теоретичні концепції державотворення.	8	10
2	Загальна характеристика державотворення в ЦСЄ у новітній час.	8	10
3	Основні етапи становлення польської державності у новітній час.	8	10
4	Польська державність: основні ознаки, символи та атрибути.	8	11
5	Основні етапи становлення чеської державності у новітній час.	8	12
6	Чеська державність: основні ознаки, символи та атрибути.	8	10
7	Специфіка та етапи становлення словацької державності.	8	10
8	Словацька державність: основні ознаки, символи та атрибути.	8	10
9	Основні етапи становлення угорської державності у новітній час.	8	11
10	Угорська державність: основні ознаки, символи та атрибути.	6	12
	Усього годин	78	106

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: мультимедійний проєктор для презентацій, ноутбук.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Алексієвець Л.М. Новітня історія Польщі (1918–1939). Київ; Тернопіль, 2002.
2. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від середньовіччя до сьогодення. Київ, 2004.
3. Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. Львів, 2002.
4. Зінько Ю. А., Калитко С. Л., Кравчук О. М., Поп І. І. Нариси історії Чехії : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця, 2017.
5. Коротка історія Угорщини. Ніредьгаза, 1997.
6. Кріль М. Історія Словаччини. Львів, 2006.
7. Кріль М. Історія Центрально-Східної Європи (кін. ХХ – початок ХХІ ст.). Київ. 2008.
8. Пугач Е. История Словакии. Харьков, 2013.
9. Яровий В. Новітня історія Центральноєвропейських та Балканських країн. ХХ століття: підручник для вищих навчальних закладів. Київ, 2005.

Додаткова:

10. Боровець І. Словацька держава. 1939 – 1945 рр.: історична генеза та особливості розвитку. Кам'янець-Подільський, 2012.
11. Віднянський С. Розпад Австро-Угорської монархії і утворення національних держав. Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. 2009. Вип. 2. С. 33-46.
12. Вовканич І.І. Чехословаччина в 1945 – 1948 роках. Нариси історії перехідного періоду. Ужгород, 2000.
13. Калішук О. Концепт Центральної Європи: історична ретроспектива та політична перспектива. Історичні і політологічні дослідження 2019. №1 (64). С. 70-77.
14. Лемак В.В. Державно-правова реформа в Чехословаччині в умовах постсоціалістичної модернізації й поділу федерації. Ужгород : Ліра, 2002.
15. Марадик Наталія. Перехід до демократії в Чеській Республіці [моногр.] ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т» (ФСН). Ужгород: ІВЦ «ЗІППО», 2012.
16. Остапець Ю., Гайданка Є., Ключкович А., Марадик Н. Еволюція партійних систем країн Вишеградської четвірки: досвід для України. Ужгород, 2014.

17. Приходько В.О. «Нижна революція» в Чехословаччині та формування нової внутрішньої і зовнішньої політики країни. Ужгород, 1999.
18. Сало І.С. Політичні системи країн Вишеградської групи: досвід трансформації // Стратегічна панорама. 2006. №1. С. 63-68.
19. Скиба І.І. Янош Кадар як політичний діяч Угорщини // Науковий вісник Ужгородського університету: Серія: Історія / відп. за вип. Н.Керецман. Ужгород: Говерла, 2019. Вип. 1 (40). С. 166–172.
20. Страшнюк С., Пугач Є. Політичні кризи антитоталітарні рухи у країнах Східної Європи (50-80-ті роки ХХ ст.). Харків, 1998.
21. Сула П. Політична опозиція в Польщі після 1989 р. Трансформація в Польщі і в Україні. Вибрані аспекти /ред. А.Антошевського, А.Колодій, К.Ковальчика; пер. Л.Гурська-Ковальчик. Вроцлав: Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2010. С. 571–583.
22. Ткач Д. Сучасна Угорщина в контексті суспільних трансформацій. Київ, 2004.
23. Ткач О. Згортання демократії як небезпека повернення до авторитаризму // Політичні дослідження. 2021. №. 2. С. 170–185.
24. Шніцер І. Історія словацького автономістського руху 1918 – 1938 рр. Ужгород, 2008.
25. Шніцер І. "Оксамитові революції" 1989 року в країнах Центральної Європи як наслідок кризи соціалістичної моделі суспільства // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Ужгород : Говерла, 2007. Вип. 18. С. 262–267.

Інформаційні ресурси:

26. Електронна бібліотека інституту історії України Національної академії наук України.
URL: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>
27. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: електронні фахові видання.
URL: www.nbuv.gov.ua
28. Національна парламентська бібліотека України URL: <http://www.nplu.org/>

Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 2023/2024 н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № 9 від «29» серпня 2023 р. Завідувач кафедри [підпис] [Прізвище ініціали]
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)